

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA

ZAVRŠNI RAD

**AGRESIVNE ODBRANE U ZAVRŠNICI KOŠARKAŠKE
EVROLIGE U SEZONI 2014/2015**

Student:
Nikola Milanović

Mentor:
Red. prof. dr Saša Jakovljević

Beograd, 2016

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA

ZAVRŠNI RAD

**AGRESIVNE ODBRANE U ZAVRŠNICI KOŠARKAŠKE
EVROLIGE U SEZONI 2014/2015**

Student:

Nikola Milanović

Datum: _____

Ocena: _____

Mentor:

Red. prof. dr Saša Jakovljević

Članovi komisije

Doc. dr Bojan Leontijević

Ass. dr Radivoj Mandić

Beograd, 2016

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Košarkaška Evroliga.....	8
3. Kolektivne odbrane u košarci.....	10
3.1. Otvorene odbrane.....	10
3.1.1. Odbrana čovek na čoveka.....	10
3.1.2. Odbrana čovek na čoveka po celom terenu.....	11
3.1.2.1. Presing sa korektorom.....	12
3.1.3. Zonski presing.....	13
4. Predmet cilj i zadaci rada.....	16
5. Metodologija.....	17
5.1. Uzorak istraživanja.....	17
5.2. Uzorak varijabli.....	18
5.3. Način prikupljanja podataka.....	18
5.4. Obrada podataka.....	18
6. Rezultati i diskusija.....	19
7. Zaključak.....	31
8. Literatura.....	32

1. UVOD

Košarka kao timski sport vuče korene i počinje da se razvija 1891. godine i to u Sjedinjenim Američkim Državama, državi Masačusets u malom gradu Springfieldu, i u bogatoj porodici savremenih sportova, predstavlja jedini planetarno popularni i značajan sport, koji je originalan američki proizvod.

Za nastanak košarke zahvalnost dugujemo Dr. Džejms Nejsmitu (1867-1939) ;(Slika 1). Doktor Nejsmit je rođen u Kanadi u varošici Alamonte, osnovnu školu je završio 1875. godine, 1883. završava gimnaziju i posle četvorogodišnje pauze, upisuje McGill Univerzitet u Montrealu, na kome se posle zapošljava kao instruktor fizičkog vaspitanja, 1890. upisuje studije fizičkog vaspitanja na Y.M.C.A na kojoj se i zapošljava kao profesor. Po završetku studija ostaje na toj poziciji sve do 1895. kada se završava njegova profesorska karijera.

Slika 1: dr. Džejms Nejsmit (1867-1939)

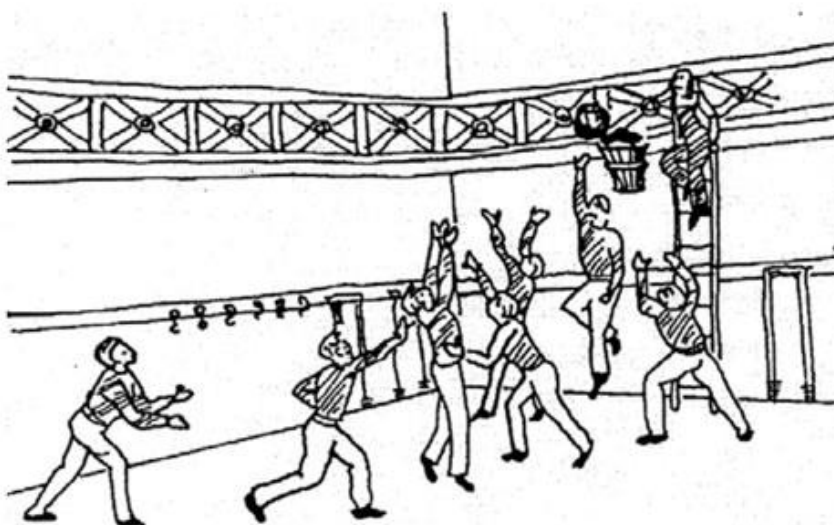
U vreme njegovog dolaska na funkciju profesora, u školi je postojao veliki problem u nastavi fizičkog vaspitanja u zimskim mesecima, kada se nastava morala odvijati u zatvorenim prostorima, tako da je direktor za fizičko vaspitanje Dr.Luther H. Gulick naložio Nejsmitu da osmisli novu

igru, koja će animirati studente koji su sve više i više gubili interesovanje za fizičku nastavu tokom zimskog perioda, koja se sastojala od strogih vežbi na spravama i vežbama marša. S obzirom na zimske uslove, igra je morala biti osmišljena tako da se igra u zatvorenom, pod veštačkim osvetljenjem, ali istovremeno i interesantna i laka za učenje i igranje. Tako da je dr. Nejsmit, da bi privukao studente i ispoštovao osnovne uslove zadate od direktora Lutera, osmislio igru koja predstavlja hibrid igara kao što su: ragbi, fudbal, dečije igrice „Duck on the Rock” i koju su činile 13 originalnih pravila („The 13 Original Rules”)

1. Lopta može biti bačena u bilo kojem pravcu jednom ili dvema rukama.
2. Lopta može biti odbijena u bilo kojem pravcu jednom ili dvema rukama, ali ne pesnicama.
3. Igrač ne može da trči sa loptom u ruci, igrač mora da baci loptu sa mesta u kojoj ju je uhvatio, sa izvesnim odstupanjem kada igrač hvata loptu u punom trku pokušavajući da se zaustavi.
4. Lopta mora da se drži samo šakama, ali se ruke i telo ne smeju koristiti za držanje lopte.
5. Korišćenje ramena, držanje, guranje, saplitanje ili uopšte držanje protivnika nije dozvoljeno. Prvi prekršaj ovog pravila se računa kao foul, drugi diskvalifikuje igrača do sledećeg pogotka (gola) ili ako je evidentno da je pri tome postojala namera da se povredi protivnik, igrač se diskvalifikuje do kraja utakmice bez prava zamene.
6. Udaranje lopte pesnicom predstavlja grešku, u kontekstu 3. i 4. a kazna je kao u tački 5.
7. Ako bilo koja od ekipa napravi 3 uzastopne greške, to treba računati kao postignut pogodak za protivnike.
8. Pogodak je postignut kada je lopta bačena ili odbijena iz terena, uđe u koš i ako je ostala u korpi (košu), pod uslovom da igrači odbrane nisu dodirivali ili pomerali koš.
9. Kada lopta izađe van granica terena, u igru je vraća igrač koji je prvi dograbi. On ima pravo da je drži u rukama 5 sekundi. U slučaju prepirke, sudija će sam ubaciti loptu u teren. Igrač koji je uhvatio loptu mora da je ubaci u igru u roku od 5 sekundi, u suprotnom lopta pripada protivniku. Ako jedna ekipa uporno nastoji da zadržava igru, sudija će im dodeliti grešku.
10. Jedan sudija treba da kontroliše igrače, da beleži greške i da obaveštava drugog sudiju kada jedna ekipa napravi 3 uzastopne greške.
11. Drugi sudija treba da kontroliše loptu i kontroliše kada je lopta u igri a kada van terena, kojoj ekipi pripada lopta i kontroliše vreme igre. Odlučuje kada je pogodak postignut i broj poena, zajedno sa drugim funkcijama uobičajena za drugog sudiju.

12. Vreme igre će biti dva poluvremena, trajanja od po 15 minuta, sa pet minuta odmora između.
13. Ekipa koje postignu više pogodaka u tom vremenu, proglašava se pobednikom. Ako je rezultat nerešen igra se može produžiti, u dogovoru sa kapitenima, sve do prvog postignutog pogotka.

Predstavljanjem ove igre, na času fizičkog vaspitanja, 21.12.1891. rođena je igra pod nazivom Košarka. Nova igra postigla je veliki uspeh. Nejsmitova 13 originalnih pravila su objavljena 15.1.1892. u časopisu Triangle, gde je i objavljena prva slika nove igre, koju je nacrtao Japanski student Genzabro Sadaku Isikava ;(Slika 2).

Slika 2: Prva slika košarke - Genzabro Sadaku Isikava

Košarka je počela velikom brzinom da se širi unutar i van granica Sjedinjenih Američkih Država. Osnovni razlozi tako brzog širenja bili su ti da košarka stavlja na prvo mesto veštinu, spretnost i preciznost, što je bilo prijatno osveženje na dotadašnje aktuelne igre, koje su u većoj meri isticale snagu, brzinu i grubost. Takođe, košarka je zahtevala timski rad, verbalnu komunikaciju, blokiranja i dodavanja, i naravno ne smemo zaboraviti da se košarka igrala u zatvorenom prostoru, što je bila osnovna mana ostalih sportova, koji su bili predviđeni za napolje.

Veliki korak za košarku predstavlja osnivanje Međunarodne košarkaške federacije FIBA, koja je osnovana 18.6.1932. godine u Ženevi. Osnovni cilj osnivanja FIBA bilo je da se oforme standardizovana internacionalna pravila igre, koja bi se temeljila na originalnih 13 pravila. Prve

članice FIBA bile su: Čehoslovačka, Portugal, Švajcarska, Letonija, Italija, Argentina, Grčka, Mađarska, Bugarska i Rumunija, dok je Jugoslavija postala članica FIBA 1936. godine. Za prvog predsednika izabran je Leon Bufard, a za generalnog sekretara Vilijem Džons.

Prvo Evropsko prvenstvo za muškarce se odigrava 1935. godine u Švajcarskoj, gde je pobednik bila reprezentacije Letonije, dok se 1938. održava prvo Evropsko prvenstvo za žene u Italiji čije su košarkašice i osvojile ovo takmičenje. Prvo svetsko prvenstvo za muške selekcije održava se 1950. godine u Buenos Airesu na kome je pobednik bila ekipa Argentine.

2. Košarkaška Evroliga

Evroliga (Turskih Airlines Euroleague) je najjače i najkvalitetnije klupsko košarkaško takmičenje u Evropi, koje se sastoji iz klubova, iz 18 evropskih država članice FIBA Evropa. Takmičenjem upravlja ULEB, udruženje evropskih profesionalnih liga, sa sedištem u Barseloni. Takođe, treba napomenuti, da u takmičenju učestvuju i Izraelski klubovi, iako se cela teritorija Izraela nalazi u Aziji.

Evroligu je osmislila i osnovala FIBA 1958.godine. Takmičenje je bilo pod njihovim pokroviteljstvom sve do sezone 2000-2001, kada je došlo do formiranja Euroleague Basketball Company, privatna kompanija koja je došla na ideju da uz pomoć sponzora organizuje svoje takmičenje evropskih klubova, tako da je sezona 2000-2001 od počela sa 2 velika evropska klupska profesionalna košarkaška takmičenja. Sa jedne strane bila je FIBA, sa svojim takmičenjem "FIBA super liga", dok je sa druge strane bila Euroleague Basketball Company, sa svojim takmičenjem Evroliga, što je donelo veliki razdor u evropsku košarku, tako da su se Panathineikos, Makabi Tel Aviv, CSK Moskva i Efes takmičili u FIBA takmičenju, dok su Olimpijakos, Kinder iz Bolonje, Barcelona, Real Madrid odabrali novoformiranu Evroligu pod pokroviteljstvom Euroleague Basketball Company. Nakon sezone 2000-2001 i nakon pregovora predstavnika FIBA i predstavnika Euroleague Basketball Company, celokupnu organizaciju takmičenja dobija Euroleague Basketball Company, i tako ponovo okuplja najjače evropske klubove na jedno mesto i ujedinjuje evropsku klupsku košarku.

Sistem takmičenja je takav da se ligaški deo igra po grupama. U prvoj fazi se igra u četiri grupe od po šest timova, gde se svaka ekipa sastaje sa svakom po jedanput, na domaćem i na gostujućem terenu. Najbolja četiri tima iz svake grupe prolaze u drugu fazu takmičenja, dok ostali timovi nastavljaju takmičenje u Eurokupu. Druga faza se igra u dve grupe, od po osam timova po istom principu kao i prva. Osam najboljih timova iz ligaškog dela idu dalje u četvrtfinale, a zatim četiri najbolje ekipe učestvuju u fajnl-foru, od kojih će jedna postati šampion Evrope.

Svako naredno finale se igra u drugom gradu.

Nakon završetka takmičenja dodeljuju se individualne nagrade

- Najkorisniji igrač sezone
- Najkorisniji igrač završnog turnira
- Najbolji strelac
- Najbolji odbrambeni igrač
- Najperspektivniji igrač (Zvezda u usponu)
- Idealan tim sezone ;(Tabela 1)
- Najbolji trener

Prva postava			Druga postava	
Sezona	Igrač	klub	igrač	klub
2014/15	 Милош Теодосић	 ЦСКА Москва	 Нандо де Коло	 ЦСКА Москва
	 Василис Спанулис	 Олимпијакос	 Ендру Гаудлок	 Фенербахче
	 Немања Бјелица	 Фенербахче	 Руди Фернандез	 Реал Мадрид
	 Фелипе Рејес	 Реал Мадрид	 Девин Смит	 Макаби Тел Авив
	 Бобан Марјановић	 Црвена звезда	 Анте Томић	 Барселона

Tabela 1 : Idealan tim sezone 2014/2015

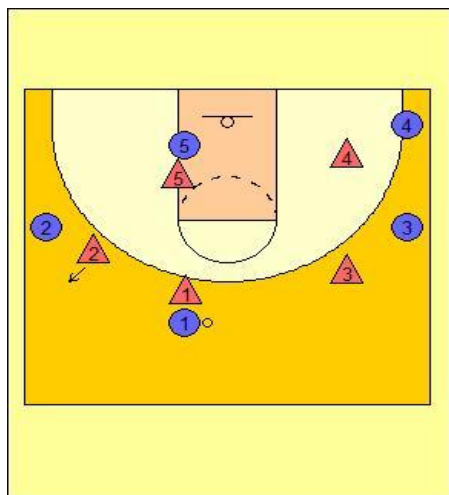
3. Kolektivne odbrane u košarci

Vrhunska košarkaška ekipa je ona koja je u stanju da stalno postiže značajne sportske rezultate. Takav rezultat ogleda se u odbrani, jer je dobro organizovana i kontinuirana igra u odbrani osnovna investicija za postizanje vrhunskih rezultata. Kvalitet odbrane jednog tima određuje i kvalitet napada. Oslanjanje samo na napad je prevelik rizik. Čak i vrhunske ekipe imaju jednog dana procenat efikasnosti napada iznad proseka, da bi ubrzo zatim, na sledećoj utakmici sa istim načinom igre, njihova uobičajena efikasnost pala ispod proseka. Često se kaže da je odbrana ogledalo kohezivnosti jednog tima, jer zahteva beskompromisnu saradnju svih pet igrača i pokazuje vrlo jasnu volju da igrači pomažu jedni drugima. U košarci postoje različite vrste odbrana, međutim sve odbrane možemo sistematizovati u dve velike grupe: **otvorene** i **zatvorene** odbrane. U ovom radu akcenat će biti bačen na agresivnije otvorene odbrane.

3.1.Otvorene odbrane

U grupu otvorenih odbrana spadaju odbrane koje se igraju na celom terenu, 2/3 terena, na pola terena i na 1/3 terena. To su odbrana čovek na čoveka ;(Slika 3), presing ;(Slika 4) i zonski presing ;(Slika 5), od kojih se presing i zonski presing spadaju u grupu agresivnih odbrana

3.1.1. Odbrana čovek na čoveka

Slika 3 Odbrana čovek na čoveka

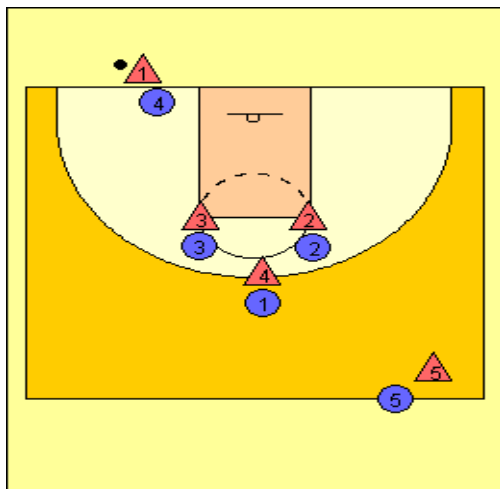
U modernoj košarci dominira osnovna odbrana čovek na čoveka. Praktično je nemoguće igrati neku drugu vrstu odbrane, bez poznavanja bazičnih principa obrane čovek na čoveka. To je najdominantnija odbrana u košarci (igra se oko 80% vremena na utakmici).Slabosti odbrane: slaba je protiv dobrih blokada; veliki broj ličnih grešaka; teško je uticati na pojedine odbrambene igrače da igraju kolektivnu odbranu; slabog odbrambenog igrača je teško sakriti; zahteva stalnu mobilnost igrača.

Dobre strane odbrane su: svaki odbrambeni igrač čuva jednog napadača; jasno određene obaveze i odgovornosti pojedinca; igrači su u prilici da pomažu saigračima; jasno se vidi koji igrač dobro igra odbranu a koji ne; prilagodljiva je i dopušta brze i uspešne korekcije; može se vrlo lako preći u neku drugu odbranu; obezbeđuje dobar skok i kontrolu promašenih šuteva protivnika.

Pravila odbrane: pritisak na loptu; terati loptu dalje od sredine; pritisak na prvo dodavanje; pomaganje saigračima; sprečiti dodavanje centrima; pravilno se braniti protiv blokada; rotacijama sprečiti prodor lopte do koša; zagradi protivnika i skočiti uspešno u odbrani.

Principi odbrane: vidno polje; kretanje; komunikacija; agresivnost; usmeravanje napada; sprečavanje povratnog dodavanja.

3.1.2. Odbrana čovek na čoveka po celom terenu (presing)

Slika 4: Presing

Presing je vrlo agresivna odbrana, to je odbrana čovek na čoveka koja se igra preko celog terena, i predstavlja osnovu za druge varijante presinga.

Ovaj vid odbrane je pogodan i efikasan za mlađe kategorije jer vrlo često natera napadače da pogreše, koriste se isti principi kao i kod odbrane čovek na čoveka, stvara naviku kod igrača za agresivnom odbranom i pre svega brzo se uči..

Klasični presing može da se primenjuje kratkotrajno, posle koša i prekida, a može i u dužem vremenskom periodu ukoliko ekipa može da odgovori sledećim zahtevima:

- Dobra fizička priprema
- „Duga klupa“, tj. veliki broj igrača u rotaciji
- Visoka koncentracija igrača

Kada se igra ovakav vid odbrane mogući i realni propusti su:

- Kašnjenje u postavljanju odbrane
- Loše igranje presinga
- Mogućnost pravljenja većeg broja ličnih grešaka
- Lako probijanje presinga i postizanje koša, od strane protivnika, što može da demoralise ekipu

Presingom odbrana želi da:

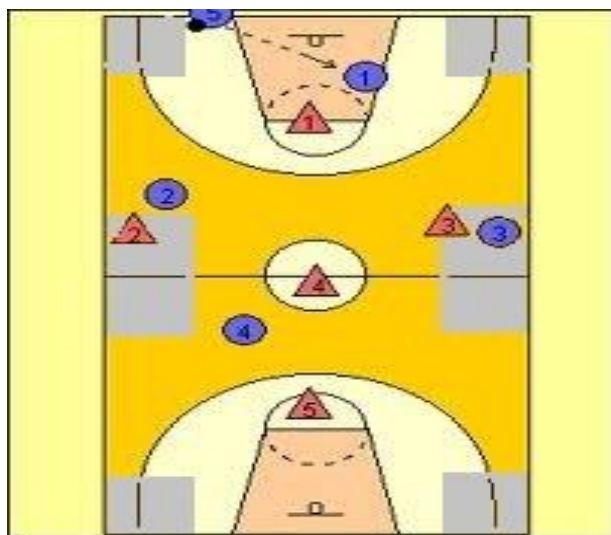
- Poremeti ritam napadača
- Ubrza igru
- Poremeti psihičku stabilnost napada
- Umori i iscrpi napadače
- Smanji vreme za organizovanje pozicionog napada
- Zbuni i iznenadi protivnika

3.1.2.1 Presing sa korektorom

Ova vrsta presinga ima iste ciljeve kao i svaki drugi presing, s tim da se igra isključivo posle prekida igre. Osnovna razlika u odnosu na klasičan presing je u načinu postavljanja odbrane, kod ubacivanja lopte u igru. Ovde nije prisutan pritisak odbrambenog igrača na napadača koji ubacuje loptu, već taj odbrambeni igrač postaje korektor ili je taj korektor već unapred određen. Korektor može da igra na dve pozicije i to između lopte i napadača, i u tom slučaju okrenut je licem ka napadačima i sprečava njihov prijem, a ako napadač primi loptu nastavak može da bude udvajanje odnosno prelazak odbrane u zonski ili klasičan presing. Druga pozicija jeste kada korektor igra iznad pozicije napadača, tj. potencionalnog nivoa prijema lopte. Sada odbrambeni igrači koji čuvaju napadače, koji treba da prime loptu igraju licem u lice ne dozvoljavajući direktan prijem lopte, a uloga korektora je da obezbedi sigurnost u slučaju lob pasa. Korektor prati kretanja i reaguje na uvođenje lopte odnosno na prijem napadača, tako što mu je prvi cilj da preseče loptu i da se postavi ispred napadača za eventualnu ličnu grešku u napadu, ili pak, da ostane na udvajanju

ili da se vrati na svog igrača. Dalje se odbrana transformiše na isti način kao i što je ranije pomenuto.

3.1.3. Zonski presing

Zonski presing spada u grupu agresivnih odbrana i predstavlja jedno od najmoćnijih oružja odbrane. Zasniva se na nekim principima presinga i zonske odbrane. Suština je u tome, da odbrambeni igrači igraju agresivno na loptu i na prostor, a ne na pojedine napadače kao kod presinga. Naravno, ako u prostoru koji čuva jedan odbrambeni igrač nema napadača, on će da se približi onom prostoru u kome pretil opasnost, da bi mogao da pomogne.

Slika 5: zonski presing

Cilj odbrane je da napadača sa loptom dovede u takvu poziciju na terenu gde može da ga uhvati u zamku, tj. da ga udvoji. Najbolja mesta za udvajanje su uglovi terena, gde odbrani pomažu linije terena, tako da napadač ima protiv sebe četiri protivnika: dva igrača i dve linije. Nakon udvajanja, ostali odbrambeni igrači pritiskaju linije dodavanja i na taj način odbrana pokušava da kod napadača isprovocira neku grešku ili prekršaj pravila igre.

Način udvajanja i uopšte igranja zonskog presinga zavisi od varijante koja se koristi i od dela terena na kome se igra. Bez obzira koja je varijanta u pitanju, određene karakteristike i principi važe za sve njih.

Tipovi zonskog presinga u odnosu na raspored igrača su:

- 1-2-1-1
- 1-2-2
- 2-2-1

Karakteristike i principi:

Osnovne karakteristike zonskog presinga su u skladu sa opštim karakteristikama agresivnih odbrana, s tim što neke karakteristike proističu iz specifične tehnologije odbrane:

Dobre strane odbrane:

- Zonski presing se najčešće (skoro uvek) igra nakon postignutog koša, jer njegovo postavljanje zahteva nešto više vremena, nego recimo presing odbrana.
- Zonskim presingom je, vrlo često, moguće zbuniti napadače. Zbog pritiska na igrača sa loptom, odbrana često kod napadača ostavlja utisak da igra presing, tako da napadači organizujući napad protiv presinga upadaju lakše u zamku. Ovo je naročito izraženo kada se zonska odbrana igra kao odbrana iznenađenja i kada se kombinuju različite varijante zonskog presinga.
- Igranje zonskog presinga udaljava protivnika od njegove uobičajene igre u napadu, posebno kada se radi o timovima koji vole da igraju spor i dug pozicioni napad. Na taj način odbrana forsira protivnika da igra onako kako nije navikao. Odbrana oduzima protivniku vreme, i skraćuje vreme za organizaciju pozicionog napada.
- Ovom odbranom je moguće smanjiti učinak najboljeg napadača, pogotovo ako odbrana nastoji da taj napadač bude najčešće udvajan, tako da na najboljem napadaču igraju dva odbrambena igrača. Osim toga, napad protiv ove odbrane zahteva učešće svih napadača.
- Zonskim presingom se može uspešno promeniti ritam igre, tj. ubrzati igra. To dolazi do izražaja pogotovo u situacijama nepovoljnog rezultata, kada se može nadoknaditi prednost protivnika.
- Obezbeđuje se konstantna agresivnost. Slično presingu, odbrana postaje napad.
- Omogućen je relativno brz prelazak u neku pozicionu odbranu, kada napadači pređu u polje napada, najčešće u varijantu zonske odbrane u istom rasporedu u kojem je bio i zonski presing.
- Igračima je omogućeno da ujedno nauče i mnogo o napadu protiv presinga, tako da se znaju suprotstaviti istoj odbrani kada je protivnik igra.

Slabosti odbrane:

- Odbrana nosi u sebi i veliki rizik, pogotovo ako se igra na celom terenu, jer je potrebno pokriti veliki prostor. To znači da svih pet igrača moraju da sinhronizovano deluju, tj. da budu besprekorno uigrani. Loša odbrana samo jednog igrača, a to najčešće znači zakasnela reakcija, čini odbranu vrlo ranjivom.

- Odbrana je posebno ranjiva u središnjem koridoru, i ako lopta dođe u sredinu postoji velika opasnost da napadači direktno i brzo realizuju napad.
- Odbrambeni igrači moraju da budu osposobljeni za igranje zonskog presinga. Pored svih onih sposobnosti i karakteristika koje treba da karakterišu svakog odbrambenog igrača, ovde je posebno značajan dobar pregled igre, čitanje napada, predviđanje akcija napada i brzo reagovanje.
- Odbrana, takođe zahteva i veliku energetska potrošnju, pa se uspešno može primenjivati samo timovi koji fizički dobro pripremljen.
- Svaki zonski presing se bazira na određenom broju opštih principa i pravila.
- Svaki odbrambeni igrač je odgovoran za određeni prostor i vodi više računa o lopti nego o napadaču.

Napadača sa loptom treba usmeriti i prisiliti da ide ka bokovima, što dalje od sredine terena.

- Odbrambeni igrači koji su u blizini lopte moraju uvek biti spremni da idu na udvajanje.
- U udvajanju treba igrati agresivno na linije dodavanja, bez naglašene želje i namere da se lopta ukrade direktno iz ruku udvojenog napadača, jer se tako često napravi lična greška. Treba isprovocirati dugačko, parabolično dodavanje ili neku grešku.
- Odbrambeni igrači koji su dalje od lopte treba uvek da su spremni da preseku lob i parabolična dodavanja. Zato moraju sve vreme da dobro gledaju šta radi igrač sa loptom i da na osnovu njegovih kretanja, i rasporeda ostalih napadača i saigrača, predvide trenutak dodavanja.
- Ako je neki igrač krenuo na presecanje lopte, to mora da uradi agresivno i bez oklevanja. Saigrač koji je blizu njemu treba da zaštiti koš

4. Predmet, cilj i zadaci rada

Predmet rada su agresivne odbrane u završnici košarkaške Evrolige u sezoni 2014/2015

Cilj rada je bio da se utvrdi stepen primene agresivnih odbrana, vrste odbrana koje su primenjene, u kom delu utakmice su primenjene i efikasnost tih odbrana, na završnici košarkaške Evrolige u sezoni 2014/2015

Zadaci rada

1. Prikupljanje i analiza literature
2. Prikupljanje video snimaka
3. Izrada posmatračkog lista
4. Pregled snimka
5. Prikupljanje podataka
6. Analiza i prikaz podataka

5. Metodologija

5.1 Uzorak istraživanja

Istraživanjem su obuhvaćeni timovi koja su učestvovala u četvrtfinalu košarkaške Evrolige sezone 2014/2015: Ruski **CSK** iz Moskve, Grčki **Olimpijakos**, Španski **Real Madrid**, Turski **Fenerbakçe**, Španska **Barselona**, Turski **Anadolu Efes**, Grčki **Panathineikos** i Izraelski **Makabi**. Analizirano je 8 utakmica, poslednja utakmica u seriji osmine finala svake ekipe, polufinalni dueli kao i utakmica za treće mesto i finale.

Analizirane utakmice

Osmine finala

Real Madrid – Anadolu Efes	76-63
Barcelona - Olimpijakos	68-71
CSK Moskva – Panathineikos	74-55
Makabi – Fenerbakçe	74-75

Polufinala

Real Madrid – Fenerbakçe	96-87	(20-21, 35-14, 21-24, 20-28)
CSK Moskva – Olimpijakos	68-70	(20-17, 16-18, 15-12, 17-23)

Za treće mesto

Fenerbakçe – CSK Moskva	80 : 86	(20-21, 35-14, 21-24, 20-28)
---------------------------------------	----------------	---------------------------------------

Finale

Real Madrid – Olimpijakos	78 -59	(15-19, 20-9, 18-18, 25-13)
----------------------------------	---------------	--------------------------------------

5.2. Uzorak varijabli

1. Ukupan broj odbrana
2. Primenjenost odbrana čovek na čoveka na celom terenu
3. Primenjenost presinga sa korektorom
4. Primenjenost zonskog presinga
5. Agresivne odbrane po četvrtinama
6. Udvajanje u agresivnim odbranama
7. Agresivne odbrane nakon koša i tajm-auta
8. Uspešnost agresivnih odbrana

5.3. Način prikupljanja podataka

Podaci su prikupljeni sa video snimaka. Pošto je prikupljen sav video materijal, detaljno je pregledana svaka od navedenih utakmica, gde se obraćala pažnja na svaku od gore navedenih varijabli. Sve varijable koje su posmatrane upisane su u posmatrački list, kako bi se na najprecizniji način prezentovala svaka varijabla koja je bila praćena. Podaci koji se nalaze na posmatračkom listu jesu, pre svega nazivi ekipa koje igraju i sve varijable koje su praćene.

5.4. Obrada podataka

Primenjena je osnovna deskriptivna i statistička metoda a podaci su izraženi nominalnim i procentualnim vrednostima.

6. Rezultati i diskusija

Analizirano je 8 utakmica, na svakoj utakmici su praćene odbrane obe ekipe, s obzirom da košarkaška utakmica, u Evroligi traje 40 minuta (četiri četvrtine po 10 minuta) , ukupno je analizirano 360 minuta odbrana plus dodatnih 5 minuta, pošto je utakmica Makabi - Fenerbakče rešena u produžetku, koji predstavlja dodatnih 5 minuta igre. Od 365 minuta odbrane, agresivne odbrane su bile primenjivane 4.3 minuta, što predstavlja 1.2 % ukupnog vremena odigranih odbrana. Čime je utvrđeno, da su agresivne odbrane koje se igraju na celom terenu, ili na 2/3 terana, daleko manje zastupljene nego manje agresivne odbrane, koje se primenjuju na polovini terena koja se brani. Razlog toga je taj što su se agresivne odbrane primenjivale kao odbrane iznenađenja, da je za njih potrebna velika taktičko tehnička i fizička pripremljenost, kao i da se igraju nakon prekida. Takođe uticaj su imali i napadači, koji su bili spremni za izazove koje predstavlja agresivna odbrana.

Grafikon 1. Procentualan odnos primene agresivnih i ne agresivnih odbrana

Najuspešnija ekipa , na osnovu procenata dobijenih utakmica, a samim tim, i osvajač Evrolige za sezonu 2014/2015 je Madridski Real, sa 3 pobede od 3 utakmice (100%), od utakmica koje su

bile praćene , slede Grčki Olimpijakos i Moskovski CSK sa po 2 pobede iz 3 utakmica (66.6%), uz šta treba napomenuti da je Olimpijakos izgubio u finalu od Reala i zauzeo drugu poziciju, a CSK u borbi za treće mesto savladao Fenerbakče, koji je ostvario 1 pobedu iz 3 utakmice (33.3%), dok su ekipe Barselone, Anadolu Efesa, Panathineikos i Makabija, koje su takođe praćene, ispale u osmini finala i shodno tome imaju jednu odigranu utakmicu i jedan poraz.

6.1 Ukupan broj agresivnih odbrana

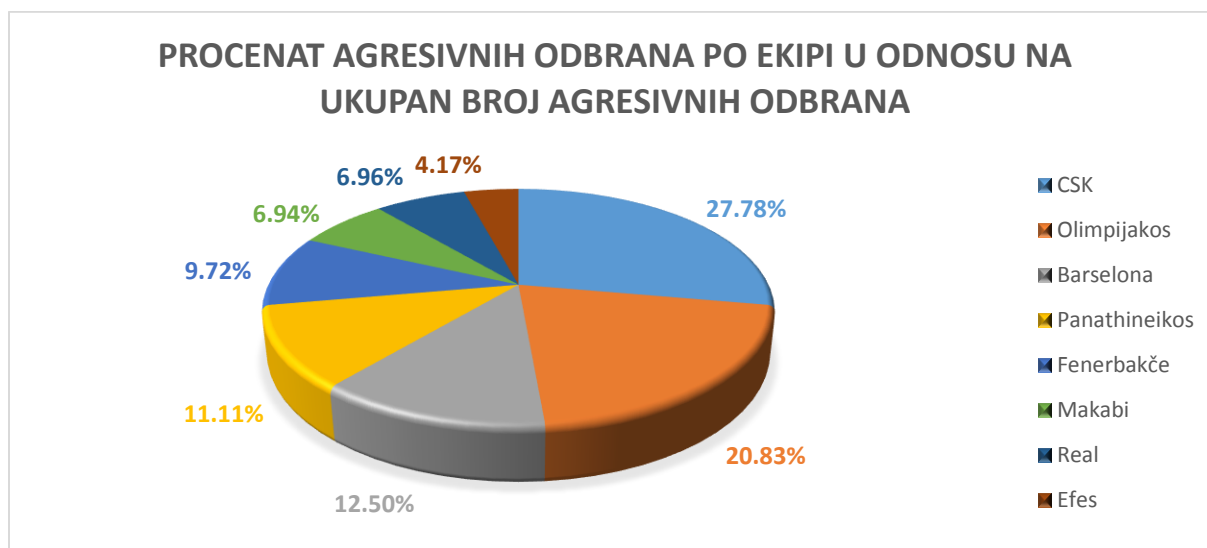
Na 8 praćenih utakmica u trajanju od 365 minuta, postavljeno je ukupno 72 agresivne odbrane u vremenskom trajanju od 4.3 minuta. Ekipe sa najviše postavljenih agresivnih odbrana je CSK Moskva sa 20 agresivnih odbrana iz 3 odigrane utakmice, 4 u utakmici osmine finala ,10 u utakmici polufinala i 6 u utakmici za treće mesto. Sledi ih ekipa Olimpijakosa sa 15 agresivnih odbrana iz 3 utakmice, 6 u utakmici osmine finala, 5 u polufinalu i 4 u finalnoj utakmici. Barcelona je postavila 9 agresivne odbrane na jednoj odigranoj utakmici u osmini finala. Panathineikos je postavio 8 agresivnih odbrana u jednoj utakmici osmine finala. Fenerbakče je postavio 7 agresivnih odbrana u 3 utakmice, 2 u osmini finala, 3 u polufinalu i 2 u borbi za treće mesto. Makabi je postavio 5 agresivnih odbrana u jednoj utakmici osmine finala.. Real je postavio 5 agresivnih odbrana u 3 utakmice, 3 u utakmici osmine finala, ni jednu u polufinalu i 2 u finalnoj utakmici. Anadolu Efes je postavio 3 agresivne odbrane u utakmici osmine finala.

Ekipe CSK postavila je 27.78 %, Olimpijakos 20.83%, Barcelona 12.50 %, Panathineikos 11.11%, Fenerbakče 9.72%, Makabi 6.94%, Real 6.94%, i Efes 4.17% od ukupnog broja agresivnih odbrana.

Vreme provedeno u igranju agresivnih odbrane, je daleko manje nego vreme provedeno u igranju drugih tipova odbrane, u velikoj meri jer su agresivne odbrane primenjivane kao odbrane iznenađenja, koje trebaju uneti promeni ritma utakmice i postavljaju se isključivo posle prekida. Takođe za njih je potrebna izuzetno visoka fizička pripremljenost sportista, što onemogućava dužu primenu , koja bi dovela do prevelikog zamora sportista. Jedina ekipa koja je agresivnu odbranu primenjivala ne kao odbranu iznenađenja već kao standardnu odbranu posle svakog datog koša, u prvoj četvrtini, je ekipa CSK u polufinalnoj utakmici protiv Olimpijakosa.

Grafikon 2 . Broj agresivnih odbrana po ekipi

Grafikon 3. Procenat agresivnih odbrana po ekipi u odnosu na ukupan broj agresivnih odbrana

Što se tiče vrsta agresivnih odbrana, koristile su se :

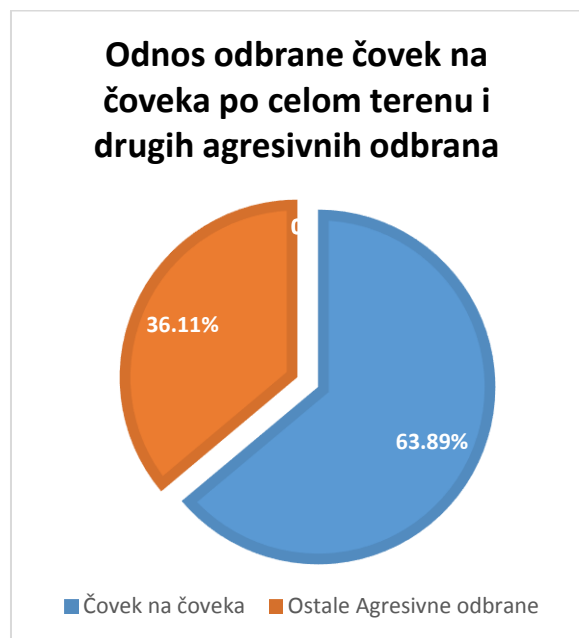
- Odbrana čovek na čoveka po celom terenu
- Presing sa korektorom
- Zonski presing 1-2-1-1
- Zonski presing 1-2-2

6.2. Primenjenost odbrana čovek na čoveka po celom terenu

Od ukupnog broja od 72 agresivne odbrane, odbrana čovek na čoveka po celom terenu je postavljena 46 puta sa 2.7 minuta primene, što predstavlja 63.89% od ukupnog broja agresivnih odbrana, što je čini najprimenjenijom agresivnom odbranom na praćenim utakmicama.

Ekipa Olimpijakosa je postavila 12, CSK 10, Barselona 6, Panathineikos i Real po 5 , Anadolu Efes i Fenerbakče po 3 i ekipa Makabija 2 odbrane čovek na čoveka po celom terenu .

Odbrana čovek na čoveka po celom terenu, se pretežno koristila kao odbrana iznenađenja ili kao sredstvo da se ritam igre ubrza, i time dostigne prednost protivnika koja je mogla biti velika ili mala. Ovim tipom odbrane je ekipa Olimpijakosa uspeła da iznenadi Barselonu u završnici utakmice osmine finala, preseče loptu i lagano poentira, što je i rešilo utakmicu u njihovu korist i odvelo ih u polufinale. Primenjivana je posle datog koša ili tajm-auta. Jedina ekipa koja se izdvaja je ekipa CSK, koja je odbranu čovek na čoveka po celom terenu, u utakmici polufinala, nije koristila kako iznenađenje već ju je primenjivala posle svakog postignutog koša u prvoj četvrtini.

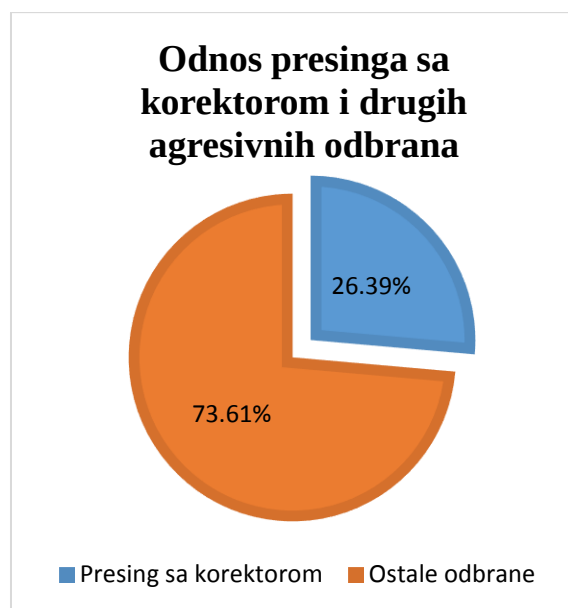
Grafikon 4. Odnos odbrane čovek na čoveka po celom terenu i drugih agresivnih odbrana

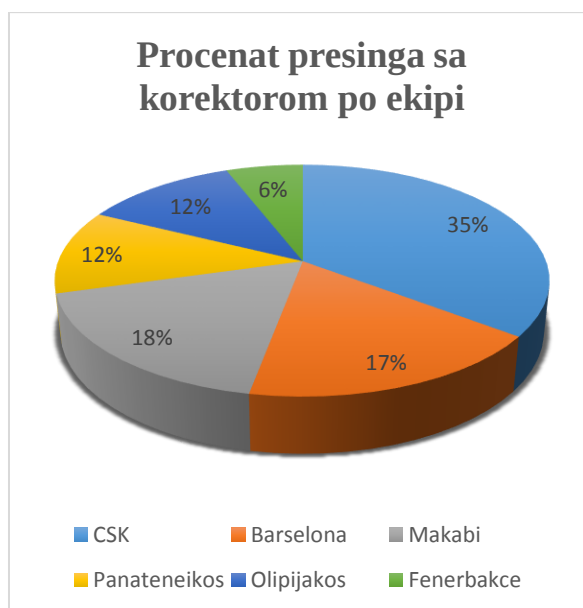
Grafikon 5. Procenat odbrane čovek na čoveka po ekipi

6.3. Primenjenost presinga sa korektorom

Presing sa korektorom, je druga agresivna odbrana po primenjenosti, posle odbrane čovek na čoveka po celom terenu. Od ukupnog broja od 72 agresivne odbrane, presing sa korektorom je postavljen 19 puta sa minutom primene, što predstavlja 26.39% od ukupnog broja agresivnih odbrana. Ekipe CSK postavila je 6, Barselone 4, Makabija 4, Panathineikosa i Olimpijakosa 2, Fenerbakče 1, dok Real i Anadolu Efes, nisu postavili ni jedan presing sa korektorom.

Grafikon 6: Odnos presinga sa korektorom i drugih odbrana

Grafikon 7: Procenat presinga sa korektorom po ekipi

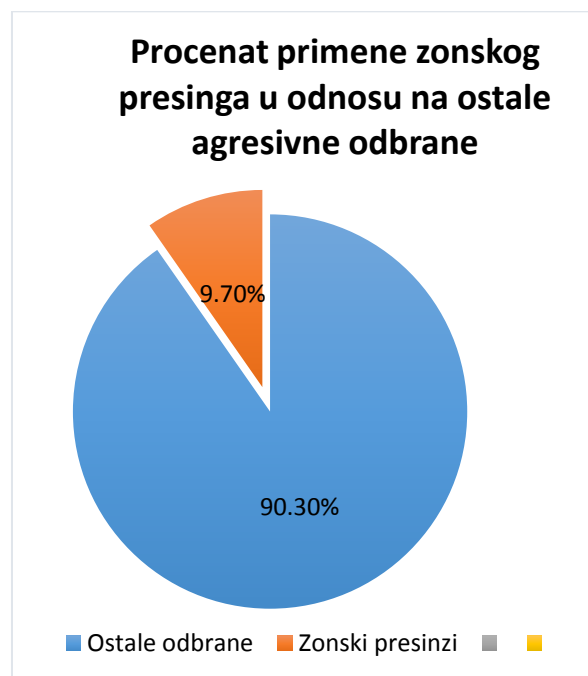
Kao i odbrana čovek na čoveka po celom terenu, presing sa korektorom, se primenjivao kao odbrana iznenađenja, sa ciljem da se ubrza ritam igre i što pre oduzme lopta protivniku. Ona je u igri bila zastupljena 1 minut. Po principu ista odbrana kao odbrana čovek na čoveka po celom terenu, sa tim što igrač koji je zadužen za igrača koji ubacuje loptu u igru (korektor), pomaže pri čuvanja igrača, koji već ima svog čuvara, tako a dobijemo situaciju, gde je jedan napadač pokriven sa dva odbrambena igrača. Nakon izvođenja lopte u zavisnosti od taktike trenera, igrač koji je igrao korektora ide na udvajanje ili se vraća na svog igrača. Ova odbrana se pokazala dosta ne efikasnom, uzevši u obzir zadatke agresivnih odbrana, ali pouzdanom. Nije bilo presečenih lopti, greška

protivnika , niti došlo do promena ritma igre, ali se zato svaki put odbrana vratila i postavila pozicionu odbranu. Tako da nije bilo ni lakih poena kao posledica ove odbrane.

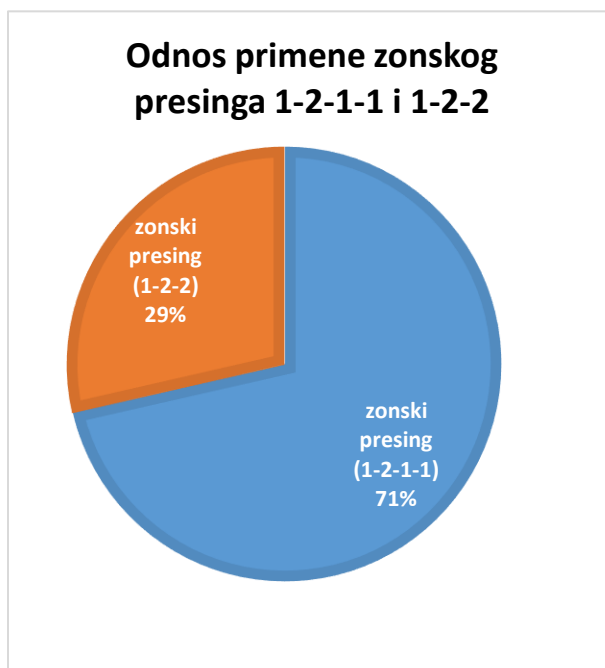
6.4. Primenjenost zonskog presinga

Zonski presing je odbrana u kojoj se za razliku od odbrane čovek na čoveka, koja se zasniva na direktnom čuvanju igrača, zasniva na čuvanju prostora i igrača u tom prostoru. Postavljeno je 7 zonskih presinga koja su trajala ukupno 30 sekundi , 9,7 % od ukupnog broja agresivnih odbrana. Što pokazuje da se zonski presing nije u velikoj meri primenjen, čak ni u poređenju samo sa ostalim agresivnim odbranama.

Zonski presing 1-2-1-1 je postavljen 5 puta, dok je zonski presing 1-2-2 postavljen 2 puta.

Grafikon 8. Procenat primene zonskog Presinga u odnosu na druge agresivne odbrane

Grafikon 9. Odnos primene zonskog presinga 1-2-1-1 i 1-2-2

Što se ekipa tiče, ekipa CSK je postavila 3 zonska presinga 1-2-1-1 i 1 zonski presing 1-2-2, što je čini ekipom sa najvećim brojem postavljenih zonskih presinga . Ekipe Fenerbakče je postavila

jedan zonski presing 1-2-1-1, ekipa Olimpijakosa takođe jedan zonski presing 1-2-1-1, dok je ekipa Panatheneikosa postavila 1 zonski presing 1-2-2 iz koga je proistekla presečena lopta.

Grafikon 10. Broj zonskih presinga po ekipi

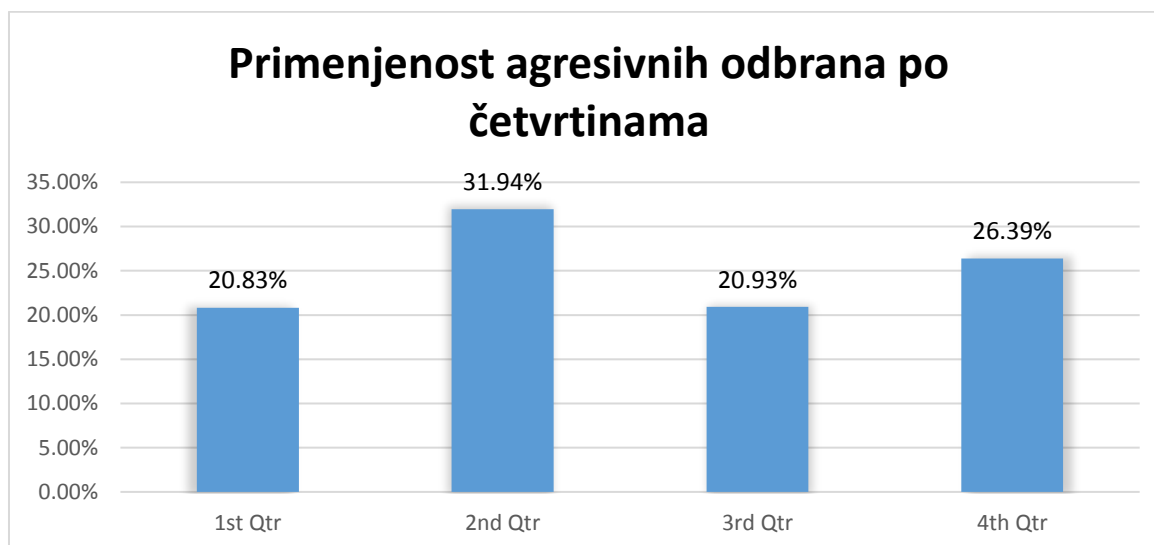
Ekipe su postavljale zonske presinge 5 puta, posle postignutog koša sa linije slobodnih bacanja, i 2 puta posle tajm-auta, što je i razumljivo, zbog vremena potrebnog igračima da se postave. Kao i ostale agresivne odbrane, koristile su se kao odbrane iznenađena gde je 3 puta došlo do udavanja. Zonski presinzi su se pokazali kao pouzdane odbrane, koje mogu uneti promenu ritma, sa udvajanjima, posle kojih može uslediti greška protivnika. Što se pokazalo na utakmici CSK i Panatheneikosa, gde je ekipa Panatheneikosa uspela da iznenadi protivnika i preseče loptu. Posle zonskog presinga ekipe su se vraćale u poziciju odbrane.

6.5 Primenjenost agresivnih odbrana po četvrtinama

Od ukupnog broja od 72 agresivne odbrane, u prvoj četvrtini je odigrano 15 (20.83 %) , u drugoj četvrtini 23 (31.94%) u trećoj 15 (20.83%) u četvrtoj 19 (26.39%) agresivnih odbrana.

Što pokazuje da se najviše agresivnih odbrana odigralo u drugoj četvrtini, ali da ta razlika nije velika i agresivne odbrane u tom period nisu primenjivane zbog perioda igre, već zbog drugih faktora, kao što su trenutni rezultat i razvoj igre na terenu. Što ukazuje da ne postoji velika

korelacija između agresivnih odbrana i četvrtina u kojima se igraju, već jako veći uticaj imaju drugi faktori.

Grafikon 11. Primenjenost agresivnih odbrana po četvrtinama

6.6 Udvajanje pri agresivnim odbranama

Pri agresivnim odbranama, udvajanja se najčešće očekuju, kod zonskog presinga i presinga čovek sa korektorom, zbog načina postavke odbrambenih igrača na terenu.

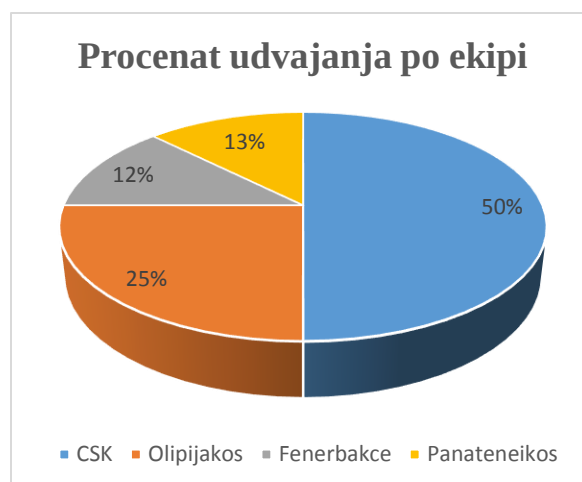
Kod zonskog presinga se udvajanje izvodi, po uglovima, kad napadač pređe u fazu napada uz bočnu liniju, i samim tim odbrambeni igrači imaju pomoć aut linije i linije sredine terena koje napadač ne sme da pređe. Kod presinga sa korektorom, udvajanje se može očekivati na celom terenu, i njega izvode odbrambeni igrači čiji je napadač primio loptu i igrač koji ima ulogu korektora.

Od 72 agresivne odbrane, viđeno je 8 (11.11%) udvajanja, i to sva na mestu gde se seku aut i središnja linija, na polovini ekipe koja igra odbranu.

Ekipe CSK i Olimpijakos imale su po 4 udvajanja, dok su Fenerbahçe i Panathinaikos imali po 1 udvajanje.

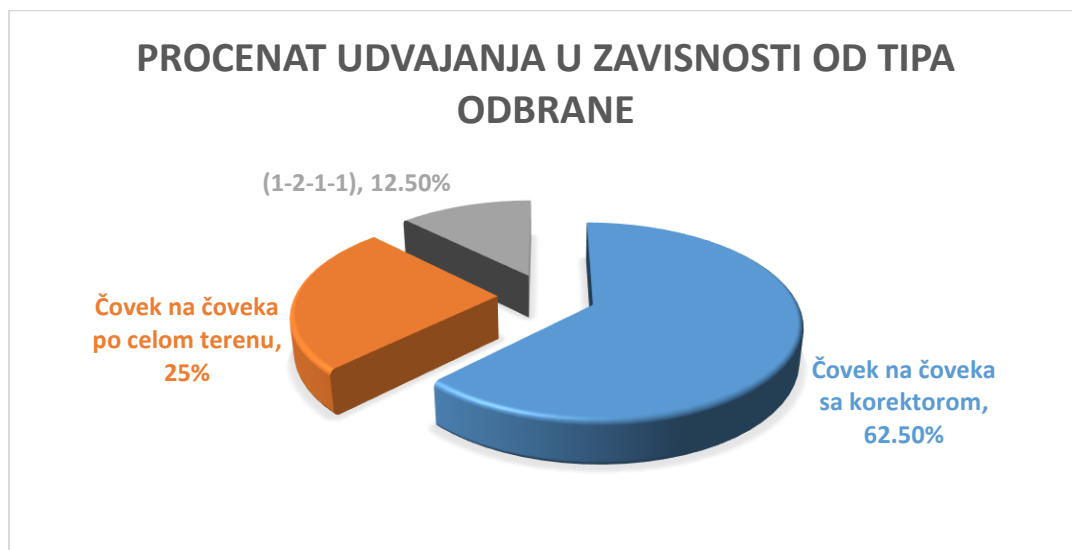

Grafikon 12. Odnos agresivnih odbrana sa i bez udvajanja

Grafikon 13. Procenat udvajanja po ekipi

Cilj udvajanja, je bio iznuđivanje greške protivnika, bilo to los pas, koji može da se preseče, vraćanje lopte na suprotnu polovinu (greška preko pola), izlazak u aut , greška u koracima ili foul u napadu . Međutim nijednom nije došlo do željenog rezultata i napadači su lako probili udvajanje odbrane. Postavljena su 5 udvajanja posle presinga čovek na čoveka sa korektorom, 2 posle presinga čovek na čoveka na celom trenu, i 1 posle zonskog presinga 1-2-1-1.

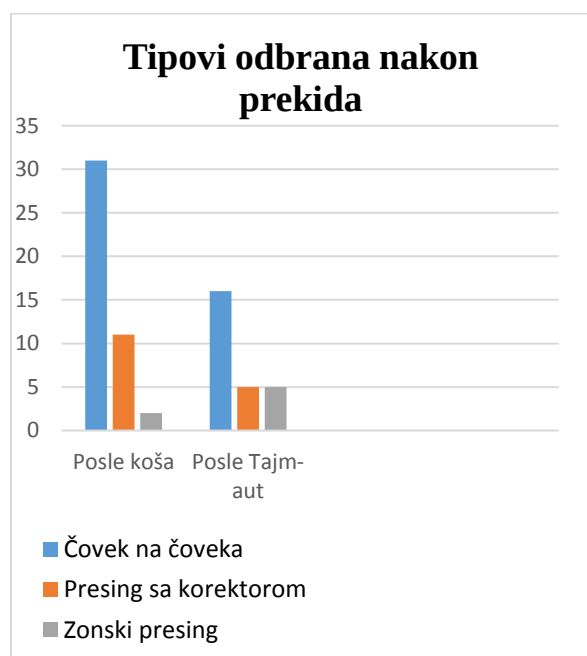

Grafikon 14: Procenat udvajanja u zavisnosti od tipa odbrane

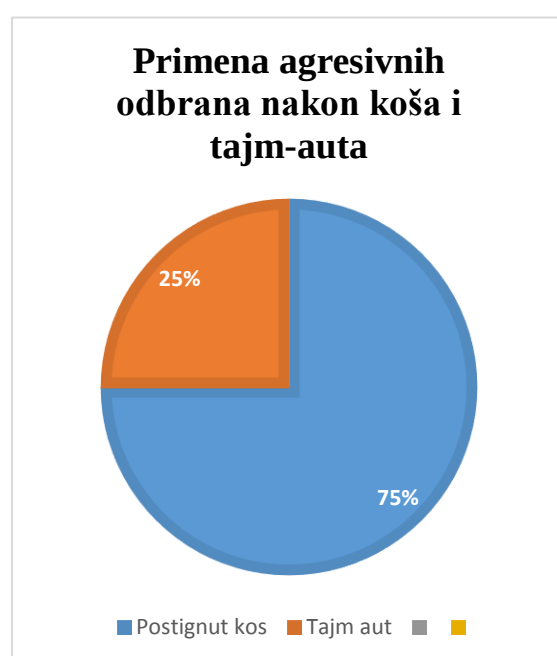
6.7 Agresivne odbrane nakon postignutog koša i tajm-auta

Zbog vremena, potrebnog da se postavi agresivna odbrana, sve agresivne odbrane u praćenim utakmicama, postavljene su ili posle koša ili posle tajm-auta. Od ukupnog broja od 72 odbrane 54 su postavljene posle postignutog koša, što čini 75 % odbrane, dok su se 18 odbrana postavile posle tajm-auta, što predstavlja 25 % od ukupnog broja agresivnih odbrana. Takođe treba napomenuti da je od 54 odbrane posle koša 8 bilo posle pogodaka sa linije slobodnih bacanja.

Posle koša su postavljene 31 odbrana čovek na čoveka po celom terenu, 11 presinga sa korektorom i 2 zonska presinga, dok su posle tajm-auta postavljena 16 presinga čovek na čoveka po celom terenu, 5 presinga sa korektorom i 5 zonska presinga.

Grafikon 16. Tipovi odbrana nakon prekida

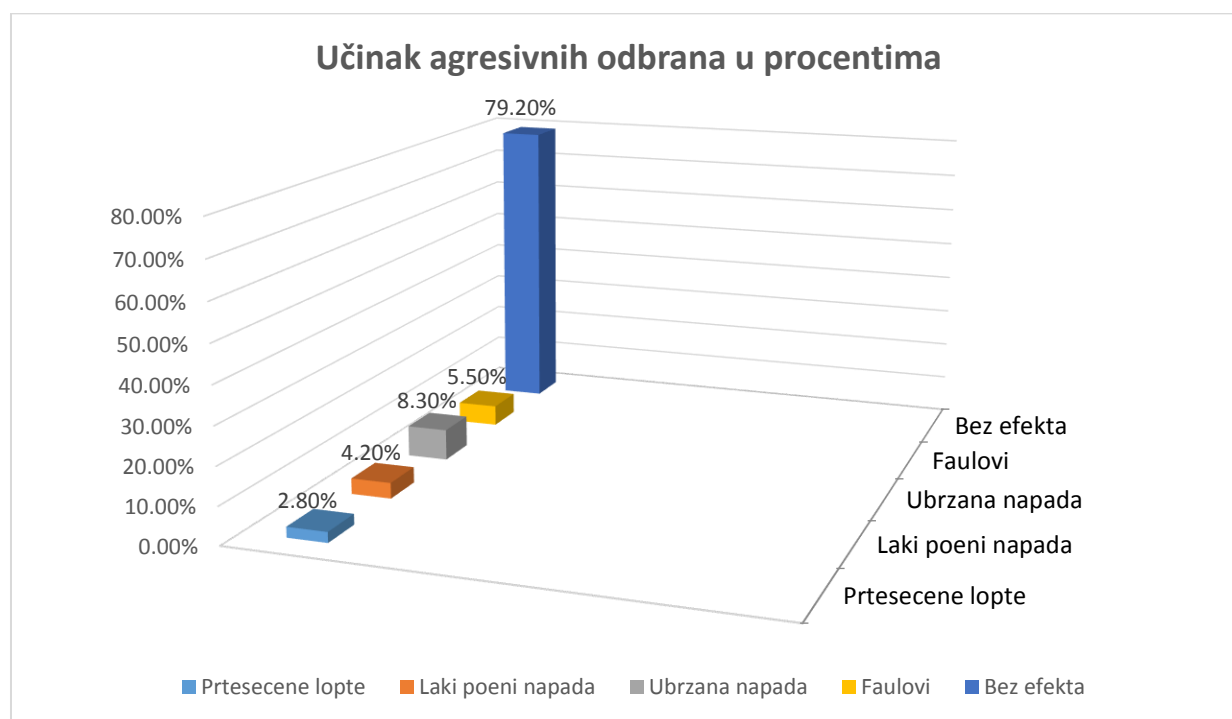
Grafikon 15. Primena agresivnih odbrana nakon koša i tajm-auta

Za postavljanje agresivne odbrane je potrebno dosta vremena, jer svaki igrač mora da zauzme svoje mesto na terenu da bi odbrana uspeła i zato se igraju isključivo posle prekida.

6.8 Uspešnost agresivnih odbrana

Uspešnost agresivnih odbrana, je određena na osnovu njihove efikasnosti, da li je lopta presečena, da li je iznuđena greška protivnika (greška u koracima , izbacivanje lopte u aut), da li je oduzeto vreme napadu za organizovanje pozicionog napada, ili da li je iznuđen brz šut i samim tim ubrzan tempo igre.

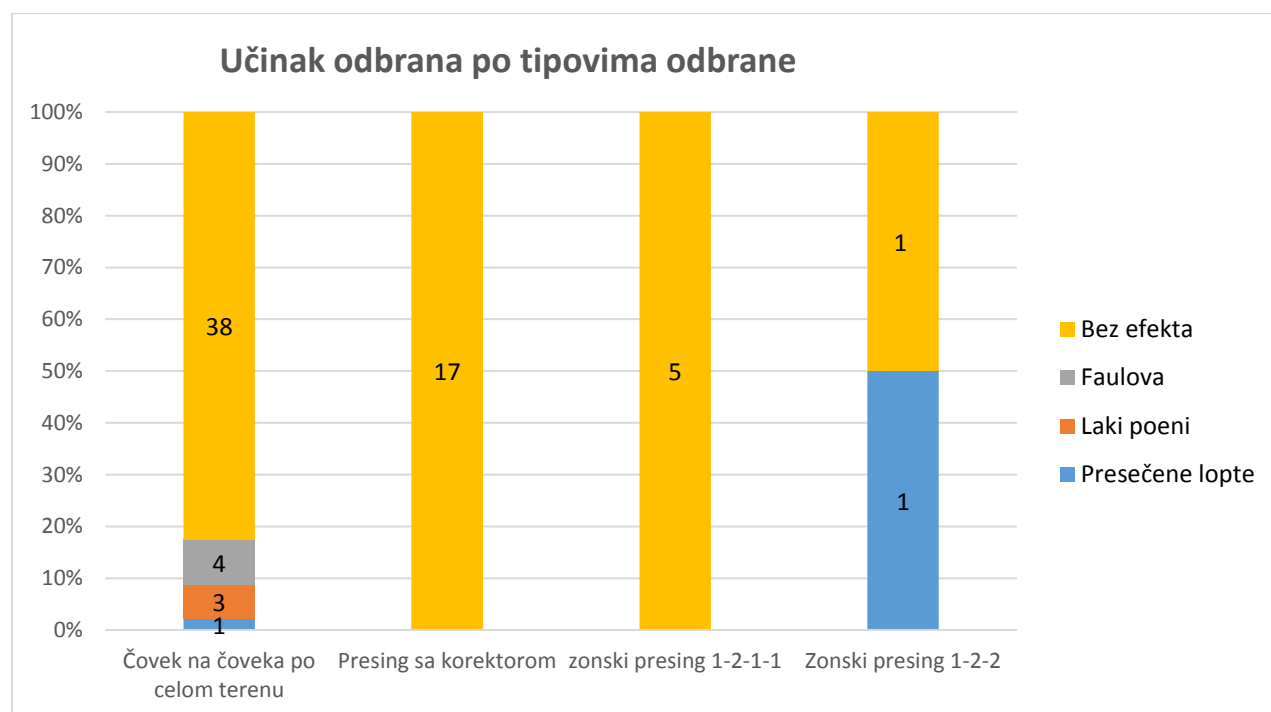
Od 72 agresivne odbrane, samo su 2 (2.78%) donele najželjeniji rezultat, to je presečena lopta i lagani poeni posle toga, nasuprot tome svega su 3 (4.17%), završene lakim probijanjem i lakim i brzim poenima na suprotnoj strani. Ubrzanih napada gde je došlo do brzog šuta i promašaja je bilo 6 (8,33%), dok su 4 (5.55%), završena brzim faulom odbrambenih igrača. Ostalih 57, što predstavlja (79.17 %) agresivnih odbrana, su bez većih problema za napad probijene i nakon toga došlo do uspostavljanja mirnijih pozicionih napada i odbrana.

Grafikon 17: Učinak agresivnih odbrana u procentima

Odbranom čovek na čoveka po celom terenu, koji je bio postavljen 46 puta , ostvarena je 1 na presečena lopta, nakon koje su usledili laki poeni, 3 puta je odbrana probijena i došlo je do lakih

poena, 4 puta su igrači odbrane napravili faul, dok je ostala 38 puta napad lako probio presing i postavio pozicioni napad. Presing sa korektorom koji je bio postavljen 19 puta nije imao nikakav značajniji uticaj na igru. Zonski presing 1-2-2 koji je postavljen 2 puta, je rezultirao jednom presečenom loptom dok zonski presing 1-2-1-1 koji je bio postavljen 5 puta nije imao značajniji utucaj na igru.

Grafikon 18: Učinak odbrana po tipovima odbrane

Što se ekipa tiče, po jednu presečenu loptu imaju Olimpijakos i Panathineikos, i to posle presinga čovek na čoveka po celom terenu i zonskog presinga 1-2-2. Ostale ekipe nisu imali niti jednu presečenu loptu kao rezultat agresivnih odbrana.

Takođe treba napomenuti, da grešaka protivnika nije bilo, izuzev 2 loša pasa koji su bili presečena, nisu primećene greške u koracima, vođenja lopte ili izbacivanje lopte u aut, nakon agresivnih odbrana.

Probijanja agresivnih odbrana, od strane napadača, 59 (81.20%) od ukupnog broja odbrana, probijeno je kroz sredinu i to pretežno driblingom, po boku su probijene 7 puta (9.72 %), dok su se 4 (5.55%) završile faulom uz 2 presečene lopte.

7. Zaključak

Na osnovu efikasnosti agresivnih odbrana, može se doneti zaključak, da nemaju preveliki uticaj na igru i da, ukoliko bi se igrale u dužem vremenskom periodu, ne bi donele neku bitnu prevagu za ekipu koja je primenjuje, pre svega zbog izuzetne tehničke, taktičke i fizičke pripremljenosti napadača, koji su spremni za izazove koje agresivna odbrana predstavlja. Međutim postoje i pojedini trenuci, kada agresivna odbrana, može prelomiti tok utakmice, što se vidi na primeru utakmice Barselona –Olimpijakos (68-71), gde je Olimpijakos odbranom čovek na čoveka po celom terenu uspeo da preseče loptu, postigne lagane poene nakon toga, i tako i psihički i rezultatski poremeti protivnika koji u zadnjim minutima utakmice nije mogao da se oporavi.

Vreme primene agresivnih odbrana na utakmicama je znatno manji nego vreme primene drugih vidova odbrane, koje se baziraju na postavljanju odbrane na svojoj polovini terena. Taj podatak je i razumljiv, jel za razliku od manje agresivnih odbrana, koje zahtevaju manju fizičku spremu, čuvanju manju površinu terena i imaju za cilj da protivnik potroši vreme za svoj napad.

Najprimenjenija agresivna odbrana je odbrana čovek na čoveka po celom terenu dok su iza nje pressing sa korektorom i zonski pressing 1-2-1-1 i 1-2-2 . Ove odbrane se igraju kao odbrane iznenađenja koje imaju za cilj promenu ritma utakmice i sustizane prednosti protivnika i igraju se posle postignutog koša ili tajm-auta. Najranjivije su na sredini terene gde se najčešće i probijaju dok se udvajanja, kojih ima malo u odnosu na ukupan broj odbrana, izvode po bokovima.

8. Literatura

1. Hajnal, L., i Pavlović, M., L.(1998): *Metodika trenažnog procesa*. Novi Sad
2. Karalejić, M., i Jakovljević, S. (2001): *Osnove košarke* . Beograd: Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja
3. Karalejić, M., i Jakovljević, S. (2008): *Teorija i metodika košarke*. Beograd: Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja
4. Koprivica, V. (2000): *Osnove sportskog treninga*. Beograd
5. Izvori sa internet:
<https://fedorabg.bg.ac.rs/fedora/get/o:7590/bdef:Content/get>
https://en.wikipedia.org/wiki/Full-court_press
https://sr.wikipedia.org/sr/Евролига_2014/15.
<http://oaji.net/articles/2016/1045-1454499836.pdf>
https://en.wikipedia.org/wiki/Full-court_press